

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudců JUDr. Hany Pipkové a JUDr. Marcely Rouskové v právní věci žalobce: **TABAKO CZ, spol. s r.o., IČ: 262 18 615**, se sídlem Brno, Příkop 4, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Praha 4, Budějovická 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. 2008/4316 30O-193745 ze dne 28. 11. 2008,

T a k t o:

- I. Rozhodnutí Generálního ředitelství cel č. j. 2008/4316 30O-193745 ze dne 28. 11. 2008 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 11.800 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se včas podanou žalobou dne 16. 1. 2009 domáhal zrušení rozhodnutí Generálního ředitelství cel č. j. 2008/4316 30O-193745 ze dne 28. 11. 2008, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Celního ředitelství Brno č. j. 6998-2/08-010100-21 ze dne 1. 10. 2008 ve znění opravného rozhodnutí č. j. 6998-3/08-010100-21 ze dne 7. 10. 2008, jímž podle ustanovení § 8a, 15 odst. 1 a § 20 odst. 4 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, s přihlédnutím k ustanovení § 202 odst. 2 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů, a ustanovení § 13 a 15 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů, bylo odmítnuto poskytnutí informace o osobnostní způsobilosti celníků vyjmenovaných v obou rozhodnutích.

Žalovaný správní orgán své zamítavé rozhodnutí odůvodnil tím, že otázku osobních údajů, jejich uložení a nakládání s nimi upravuje ustanovení § 202 odst. 2 zákona o služebním poměru, přičemž ustanovení § 202 odst. 7 téhož zákona upravuje ochranu osobních údajů obsažených ve spise dle zákona o ochraně osobních údajů. Tento právní předpis v ustanovení § 4 písm. a) vymezuje osobní údaje jako jakoukoliv informaci týkající se určeného nebo určitého subjektu údajů. Podle ustanovení § 13 a 15 zákona o ochraně osobních údajů jsou správce a zpracovatel povinni přijmout taková opatření, aby nemohlo dojít k nahodilému nebo neoprávněnému přístupu k osobním údajům, přičemž veškeré fyzické osoby, které přijdou do kontaktu s osobními údaji, jsou povinny zachovávat mlčenlivost.

Žalovaný dále odkázal na ustanovení § 8a zákona č. 106/1999 Sb., podle něhož informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobní údaje povinný subjekt poskytne jen v souladu s právními předpisy, upravujícími jejich ochranu. Údaj, o který žalobce žádal je ve smyslu § 4 písm. a) zákona o ochraně osobních údajů citlivým údajem. Podle žalovaného proto správní orgán prvního stupně správně posoudil povahu požadované informace a podle § 15 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. odmítl s odkazem na § 8a téhož zákona její poskytnutí. Otázka, zda byl či nebyl příslušník celní správy podroben vyšetření psychologa bezpečnostního sboru (celní správy), je otázkou se samostatnou osobnostní způsobilostí natolik související, že ji je nutno přisoudit stejnou právní ochranu. Jakožto osobní údaje týkající se osobnostní způsobilosti k výkonu služby jsou podrobnosti týkající se psychologického vyšetření celníka, včetně informace o tom, zda toto vyšetření celník postoupil či nepostoupil, ve smyslu § 202 odst. 1 a 2 zákona o služebním poměru součástí jeho osobního spisu a i ve smyslu § 202 odst. 7 téhož zákona podléhají ochraně dle zvláštního předpisu. Nejenže je požadovaný údaj ve smyslu § 4 písm. b) zákona o ochraně osobních údajů citlivým údajem podléhajícím ochranným opatřením podle § 13 a 15 téhož zákona směřujícím k zamezení neoprávněnému přístupu k němu či jeho zneužití, ale navíc jakožto součást osobního spisu podléhá ve smyslu § 202 odst. 5 a 6 zákona o služebním poměru zvláštnímu omezení co do okruhu osob, které s ním mohou být seznámeny, přičemž žadatel žádnou ze zde uvedených osob oprávněných nahlížet do osobního spisu není.

Žalobce se svým podáním domáhal zrušení napadeného rozhodnutí a namítal, že vydaná rozhodnutí jsou v přímém rozporu s čl. 2 a 17 Listiny základních práv a svobod a § 2 správního řádu, neboť nebyly splněny zákonem stanovené podmínky pro odmítnutí poskytnout požadované informace.

Žalobce se dovolával § 4 písm. b) zákona o ochraně osobních údajů, z jehož dikce má být zjevné, že požadované údaje nejsou citlivými osobními údaji, a že na žádost žalobce nedopadají ani ustanovení § 13 a 15 citovaného zákona. Namítal, že v ustanoveních § 13 odst. 1 písm. e) a § 15 odst. 2, 3 zákona o služebním poměru jsou explicitně stanovena kritéria, jež musejí být splněna pro to, aby konkrétnímu občanu mohly být svěřeny pravomoci rozhodovat o právech a povinnostech ostatních občanů. Namítal, že žalovaný zneužil ustanovení § 8a zákona č. 106/1999 Sb., jež účelově a nepřipustně dezinterpretoval.

Žalovaný správní orgán ve svém vyjádření ze dne 1. 6. 2009 navrhl žalobu zamítnout a odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí ze dne 28. 11. 2008.

Žalobce ve své replice ze dne 24. 6. 2009 potom odmítl argumentaci žalovaného nálezem Ústavního soudu III. ÚS 156/02, neboť ve věci je evidentní rozdíl z hlediska bezpečnosti státu, chráněné oblasti poskytování informací řadou příslušných zákonů.

Městský soud v Praze rozhodl ve věci bez nařízení jednání, neboť žalobce ani žalovaný se k výzvě soudu podle § 51 odst. 1 soudního řádu správního nevyjádřili.

Městský soud v Praze posoudil věc takto:

Městský soud v Praze posoudil napadené rozhodnutí podle § 75 soudního řádu správního, a to v mezích žalobkyní uplatněných žalobních bodů, jakož i řízení, které mu předcházelo, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji zamítnul svým rozsudkem ze dne 25. 10. 2011, č. j. 8 Ca 19/2009 – 30.

Nicméně Nejvyšší správní soud vyhověl kasační stížnosti žalobce a svým rozsudkem ze dne 9. ledna 2013, č. j. 1 As 31/2012 – 31 zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 25. 10. 2011, č. j. 8 Ca 19/2009 – 30.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu Celní správa je obecně nepochybně povinným subjektem k poskytování informací ve smyslu § 2 informačního zákona. Podle § 1 odst. 1 zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, je celní správa ozbrojeným bezpečnostním sborem. Dle § 13 odst. 1 písm. e) zákona o služebním poměru je jedním z předpokladů k přijetí do služebního poměru zdravotní, osobnostní a fyzická způsobilost k výkonu služby. Otázka osobnostní způsobilosti je tedy jednou ze základních podmínek přijetí a setrvání ve služebním poměru. Tuto způsobilost dle § 3 odst. 1 vyhlášky o osobnostní způsobilosti zkoumá psycholog bezpečnostního sboru a učiní o ní závěr.

Žalobce ve své žádosti ze dne 15. 9. 2008 požadoval po povinném subjektu informaci, zda byla u konkrétních příslušníků celní správy „ověřována psychologem bezpečnostního sboru či jiným psychologem jeho duševní, resp. osobnostní způsobilost ke službě u Celní správy ČR? Ano, či ne?“. Stěžovatel tedy tímto dotazem sleduje, zda byla u konkrétního příslušníka provedena zákonem předvídaná kontrola osobních charakteristik (osobnostní způsobilosti) pro přijetí a službu v bezpečnostním sboru.

Nejvyšší správní soud konstatoval, že obdobnou otázkou se tento soud zabýval např. v rozhodnutích č. j. 7 As 47/2010 – 62 a č. j. 9 As 59/2010 – 58. V prvním z citovaných rozhodnutí došel k závěru, že „osobnostní způsobilost, kterou ověřuje psycholog bezpečnostního sboru, je tedy nezbytnou, zákonem o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů stanovenou podmínkou pro službu v tomto sboru. Stěžovatel po povinném subjektu nepožaduje a nikdy nepožadoval nic jiného, než aby mu tento subjekt sdělil, zda konkrétní dotčení celníci, u něho služebně zařazení, kteří jsou mu navíc známi z jejich úřední činnosti, splňují zákonem stanovené podmínky pro to, aby byli celníky. Stěžovateli nutno přisvědčit v jeho závěru, že poskytnutí takové informace nelze odpírat výmluvou na povinnost ochrany osobnostních dat dotčených celníků, protože uvedené

informace průkazně nesměřují do soukromí, ale ke zjištění toho, zda jsou způsobilí (zákonem stanoveným způsobem) ke službě v bezpečnostním sboru. Poskytnutí požadovaných informací je proto součástí legální a legitimní občanské kontroly bezpečnostních sborů“. Nejvyšší správní soud neshledal v nyní posuzované věci důvody, kvůli nimž by se měl od svého předtím vysloveného právního názoru odchýlit.

Podle § 4 písm. a) zákona o ochraně osobních údajů je „osobním údajem jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů. Subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu.“

Podle § 4 odst. b) zákona o ochraně osobních údajů je „citlivým údajem osobní údaj vypovídající o národnostním, rasovém nebo etnickém původu, politických postojích, členství v odborových organizacích, náboženství a filozofickém přesvědčení, odsouzení za trestný čin, zdravotním stavu a sexuálním životě subjektu údajů a genetický údaj subjektu údajů; citlivým údajem je také biometrický údaj, který umožňuje přímou identifikaci nebo autentizaci subjektu údaj.“

Podle Nejvyššího správního soudu z citovaných ustanovení zákona tak vyplývá, že žalobcem požadované informace mohou z výše uvedených možností představovat pouze osobní údaj o zdravotním stavu dotčených celníků. Do žádného jiného z uvedených chráněných okruhů údajů poskytnutí požadovaných informací zasáhnout nemůže. Ve vyhlášce dle § 2 vyhlášky č. 487/2004 Sb., o osobnostní způsobilosti jsou kromě jiného stanoveny osobnostní charakteristiky, které jsou předpokladem pro výkon služby v bezpečnostním sboru, důvody a postup zjišťování osobnostní způsobilosti. Z § 2 této vyhlášky vyplývá, že důvodem zjišťování osobnostní způsobilosti je a) přijetí do služebního poměru, b) ustanovení příslušníka na služební místo v rámci bezpečnostního sboru, pro které je toto zjišťování stanoveno jako jiný zvláštní požadavek, c) domněnka, že příslušník je dočasně nebo trvale osobnostně nezpůsobilý k výkonu služby v bezpečnostním sboru, d) domněnka, že příslušník je dočasně nebo trvale osobnostně nezpůsobilý k výkonu služby na služebním místě v rámci bezpečnostního sboru, pro které je stanoven jiný zvláštní požadavek osobnostní způsobilosti, nebo e) stanovení příslušníka jiného bezpečnostního sboru na volné služební místo.

Nejvyšší správní soud se v souladu se svojí rozhodovací praxí neztotožnil s tvrzeními Městského soudu v Praze, že požadovaná informace představuje citlivý údaj o zdravotním stavu subjektu dle § 4 písm. b) zákona o ochraně osobních údajů. Pouhé sdělení, zda bylo provedeno posouzení osobnostní způsobilosti, nijak zdravotní stav příslušníka bezpečnostního sboru nekvalifikuje, neboť samotné posouzení není vázáno výhradně na zdravotní důvody (např. stanovení příslušníka jiného bezpečnostního sboru na volné služební místo, přijetí do služebního poměru). Jinak řečeno z provedeného posouzení nelze přímo dovodit změnu zdravotního stavu subjektu. Přeneseno na nyní projednávanou věc by citlivým údajem bylo např. psychologem zpracované konkrétní sdělení ohledně osobnostní způsobilosti dotčené osoby (včetně případných závěrů k její duševní anamnéze). Za takových okolností by pak jistě byly dány předpoklady pro omezení práva na informace.

Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce podal dne 19. 9. 2008 žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb., a to zda u čtrnácti jmenovaných celníků zařazených ke službě u Celního ředitelství Brno, za dobu trvání jejich pracovního poměru, resp. služebního poměru k Celní správě ČR do data 31. 12. 2007, byla ověřována psychologem bezpečnostního sboru či jiným psychologem jejich duševní, resp. osobnostní způsobilost ke službě u Celní správy ČR.

Celní ředitelství Brno rozhodnutím ze dne 1. 10. 2008 poskytnutí informace o osobnostní způsobilosti celníků odmítlo s odkazem na ustanovení § 8a, § 15 odst. 1 a § 20 odst. 4 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb. s přihlédnutím k dalším právním předpisům. Rozhodnutím ze dne 7. 10. 2008 správní orgán prvního stupně své původní rozhodnutí změnil tak, že doplnil jméno dalšího celníka. Žalobce napadl rozhodnutí odvoláním ze dne 20. 10. 2008 a dovolával se zákona o služebním poměru, ustanovení čl. 10 a 17 Listiny základních práv a svobod, jakož i rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As 28/2007-89.

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 31/2012 – 31 v inkriminované věci se však o citlivý údaj nejedná, povinný subjekt není povinen zacházet s touto informací dle § 13 zákona o ochranně osobních údajů a její poskytnutí nelze odmítnout s odkazem na § 8a informačního zákona. Povinný subjekt naopak v souladu s čl. 17 odst. 1 až 5 Listiny základních práv a svobod § 2 informačního zákona má povinnost požadovanou informaci poskytnout.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku podotknul, že ačkoliv je splnění dané podmínky presumováno u dané osoby samotným výkonem služby a tento dotaz se může jevit jako obstrukční, je požadavek na poskytnutí informace součástí legální a legitimní občanské kontroly příslušníků bezpečnostních sborů. Nelze totiž zcela vyloučit situaci, kdy dojde k selhání vnitřních mechanismů kontroly a na základě této informace by mohlo dojít ke zjištění, že daný příslušník tyto předpoklady nesplňuje. Navíc sdělení této informace nemůže povinný subjekt nijak výrazně administrativně zatížit. Nelze ani přisvědčit tvrzení žalovaného, že u osob, které se staly příslušníky bezpečnostního sboru podle právních předpisů předcházejících zákonu o služebním poměru, indikuje provedení kontroly automaticky zdravotní stav dané osoby, neboť tyto předpisy nevyžadovaly pro přijetí do služebního poměru splnění podmínky osobnostní způsobilosti. Jak již bylo uvedeno výše, zjišťování osobnostní způsobilosti příslušníků bezpečnostních sborů probíhá i na základě důvodů na zdraví příslušníka zcela nezávislých. Jedinou skrytou vypovídací hodnotou v takové situaci může být informace, že příslušník do služebního poměru nastoupil před účinností zákona o služebním poměru.

V inkriminované věci tedy správní orgány porušily právo žalobce na poskytnutí požadované informace o tom, zda byla u čtrnácti jmenovaných celníků za trvání jejich pracovního poměru, resp. služebního poměru u Celní správy ČR do data 31. 12. 2007, ověřována jejich duševní, resp. osobnostní způsobilost, ke službě u Celní správy ČR.

Městský soud v Praze byl ve svém rozhodování vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 soudního řádu správního), přezkoumal napadené rozhodnutí správního orgánu v rozsahu žalobních bodů a rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozsudku.

Rozhodnutí o náhradě nákladů řízení soud opřel o ust. § 60 odst. 1 soudního řádu správního, když žalobce měl ve věci plný úspěch. Výši náhrady potom určil podle vyhl. č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif), a to tak, že 5.000 Kč činily náklady na uhrazení soudních poplatků z žaloby a kasační stížnosti, dále náklady právního zastoupení za dva úkony právní pomoci podle § 9 odst. 3 á 2.100 Kč, tj. převzetí a příprava zastoupení, písemné podání kasační stížnosti, a 2x režijní paušál podle § 13 odst. 3 á 300 Kč, tedy celkem 11.800 Kč.

P o u ě n í:

Proti tomuto rozsudku není kasační stížnost přípustná (§ 104 odst. 3 písm. a) soudního řádu správního).

V Praze dne 4. října 2013

**JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu**

**za správnost vyhotovení:
Simona Štěpinová**